

Nr 44.

Av herr **Senander m. fl.**, om vissa ändringar i lagen om arbetarskydd.

Erfarenheterna från den tid lagen om arbetarskydd tillämpats har visat, att lagen icke fyller de krav, som arbetarna har rätt att ställa i fråga om skydd. Dessa erfarenheter har gjorts av såväl arbetare som utövande tillsynsorgan. En förändring av lagens innehåll synes oss således väl motive-rad. En undersökning av yrkesinspektionen har visat, att den genomsnittliga tiden mellan inspektionsbesöken är drygt tre år på sätt framgår av nedanstående:

Antal arbetsställen	1914	1935
hos yrkesinspektörerna	10,612	16,225
hos yrkesunderinspektörerna	18,520	45,736.
Antal inspekterade arbetsställen		
av yrkesinspektörerna och deras assistenter	3,379	6,010
av yrkesunderinspektörerna	9,792	13,980.

Dei förhållande dessa uppgifter avslöjar kan lämpligen ställas i belysning av ett av den internationella arbetskonferensen i Genève år 1923 gjort uttalande, i vilket säges:

»Under erkännande att skiljaktigheter förefinnas mellan olika anläggningar i avseende å storlek och betydelse och att svårigheter kan förorsakas av det förhållandet, att anläggningar stundom ligga spridda i trakter av lantlig karaktär, är önskvärdt, att varje anläggning för allmän inspektion besöks av en inspektör *minst en gång om året* och detta oberoende av de särskilda besök, som kan nödvändiggöras av särskilda klagomål eller andra skäl. Det är likaledes önskvärdt, att betydande anläggningar och sådana, i vilka anordningar icke är tillfredsställande i avseende å arbetarnas säkerhet eller hälsa, ävensom anläggningar vari hälsoskadliga eller farliga arbeten utföras, besöks mycket oftare. För det fall att ett allvarligt missförhållande upptäckts vid en anläggning är det önskvärdt, att densamma till konstaterande om missförhållandet avhjälpes ånyo besöks av inspektören.»

Lagen om arbetarskydd bör få en sådan utformning, att yrkesinspektionen ålägges inspektera arbetsplats i genomsnitt minst en gång om året. Med en sådan lagändring måste då följande förutsättningar skapas för inspektionen att kunna fullgöra detta uppdrag. För den skull bör antalet distrikt och inspektörer utökas till erforderligt antal, med en personal för den all-

männa yrkesinspektionen bestående av en yrkesinspektör, en yrkesinspektörsassistent och tre underinspektörer. Detta förutom nödigt antal specialutbildade inspektörer för landet i dess helhet.

Lagens tillämpningsområde bör utvidgas till att också gälla förebyggande av olycksfall inom jordbruket, även då icke maskinella hjälpmedel användas.

Ävenså bör byggnadsarbetsplatser med 5 eller däröver anställda arbetare i inspektionsavseende vara jämställda med fast arbetsplats tillhörande lagens tillämpningsområde.

Enligt lagens nuvarande bestämmelser har arbetarna å arbetsplats med minst tio anställda rätt att utse skyddsombud. I praktiken har det emellertid visat sig, att dessa ombud om de med allvar går in för sina uppgifter ofta utsättas för trakasseringar från företagarnas sida. Detta förhållande utgör säkerligen en stor andel i orsakerna till att det så sent som 1935 fanns utsedda arbetarombud endast vid 1,872 arbetsplatser, då sådana enligt lagen borde varit utsedda vid 16,200 enbart hos yrkesinspektörerna registerade arbetsplatser.

Utgående från detta föreslår vi ett tillägg till lagen av innehåll att bereda valt ombud skydd mot trakasseringar i anledning av fullgörandet av sina åligganden.

I lagen finns en del vaga uttryck, vilka av företagarna utnyttjas för att komma undan tillsyningsmyndighets åläggande. Sådana formuleringar böra ändras, så att tillsyningsmyndighet får tillräckligt konkreta lagstadganden att stödja sig på vid föreläggandet för företagare att genomföra nödvändiga skyddsåtgärder. Vidare bör i lagen införas ytterligare straffbestämmelser, avsedda att användas mot företagare, vilka vägra att ställa sig inspektionens förelägganden till efterrättelse.

På grund av ovan anförda föreslår vi,

att lagen om arbetarskydd av den 29 juni 1912 ändras sålunda:

§ 1. Tillämpningsområdet skall utsträckas för jordbrukets vidkommande även för att förebygga olycksfall, där maskinella hjälpmedel icke användas, samt till byggnadsföretag med 5 eller därutöver anställda arbetare.

§ 3. I första stycket skall ordet »skäligen» utgå.

§ 23, andra stycket. Angivna antal yrkesunderinspektörer ökas från 1 till 3.

§ 25, andra stycket. Efter ordet »arbetsgivare» tillfogas »dock vare tillsyningsorgan skyldigt tillse, att nödvändiga skydds- och hygieniska anordningar ovillkorligen utföras och äge tillsyningsorgan bestämma, att påbjudna sådana åtgärder skall verkställas inom viss bestämd tid. Tredska eller underlåtenhet att utföra av tillsyningsorgan påbjudna åtgärder straffas på enahanda sätt som i § 45 stadgas vid brott mot § 38 mom. 1.»

§ 31. I paragrafens slut tillfogas: »Företager arbetsgivare eller låter han genom annan företaga trakassering eller utövande av repressalier av något slag mot valt skyddsombud för yttrande eller handling denne gjort i egenskap av skyddsombud straffas detta i enlighet med vad som säges i § 45.»

§ 45. I paragrafen införes: »Vidtages åtgärder mot valt skyddsombud, på sätt om vilket nämnes i § 31, straffas den skyldige enligt bestämmelserna i denna paragrafs första stycke.»

I övrigt yrkas på införande i lagen av bestämmelsen, att arbetsplatser inom lagens tillämpningsområde i regel skall besökas av vederbörande tillsyningsman minst en gång årligen samt att de förändringar vidtagas i lagtext och instruktioner för tillsyningsorgan, som ett bifall till här ovan gjorda yrkanden kan föranleda.

Stockholm i januari 1937.

Knut Senander.

Axel Nordström.

H. Hagberg.

J. H. Brädefors.